

De Hervaut

VAN DE

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 28 Juni 1881 (Staatsblad No. 124).

Zondag 27 Augustus 1893. No. 818.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden. Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE. Abonnementen en Advertenties aan de ADMINISTRATIE van De Hervaut, Amsterdam. Intendingen die later dan Donderdag's namiddags te 12 ure worden ontvangen kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Abonnementenprijs: franco aan huis, per drie maanden f 1.20. Afzonderlijke nummers aan het Bureau 10 Cent. Abonnementen worden aangenomen door alle Boekhandelaren, Postdirecteuren enz. en aan het Bureau te Amsterdam. Advertentieprijs: van 1 tot 6 regels 90 Cent; voor elken regel meer 15 Cent. Aanvragen en vernedeling van leidegaven en Verslagen van Vereenigingen 10 Ct. per regel.

„Zalig zijn ze die treuren.”

Zalig zijn die treuren, want zij zullen vertroost worden. Matth. 5: 4.

Er is een bijna ondoordringelijk mysterie des lijdens.

Dit mysterie des lijdens schuilt hierin, dat wezenlijke smart zoo bitter om te dragen is, en dat toch aan den stengel dier smart de bloem van het hoogste geluk ontkult.

Die onder wezenlijke (geen ingebeelde) smart gebukt gaan, treuren, en nu komt Jezus en zegt u, dat juist die treurende mannen en vrouwen zalig zijn, d. i. zich het hoogste geluk zien toegewezen, omdat niet zij die lachen, maar zij die treuren het genot zullen smaken van de vertroosting.

Om nu het spoor niet bijster te raken, moet ge tot recht verstand van dit zinrijk zeggen, letten op tweelei.

Voorreest hierop, dat onder de „treurenden” niet mogen verstaan worden zij, die voor een korte poos, door eenig ongeval of zekere teleurstelling, in droefenis zijn gedompeld; maar mannen en vrouwen, wier geheele leven, wier geheele bestaan, wier geheele existentie in dit land der vreemdelingschappen, niet naar den diepsten en besten wensch huns harten is maar wier lot het is op aarde tegengesproken en tegengesproken, teleurgesteld en achteruitgezet te worden.

Ge kunt u die „treurenden” niet beter denken dan in het beeld van Jezus zelf.

Hij was niet slechts één die „treurenden”, maar een die allen in het treuren zijner ziel te boven ging; hij, wiens lot op aarde zoo diep aangrijpend ligt uitgesproken in zijn naam van „Man van smarten.”

Let wat nu niet zeggen wij, dat Jezus zoo veel schade leed aan goed, want immers de Zoon des menschen had zelfs niet waar hij het hoofd zoo nederleggen. Noch ook dat hij zoo pijnlijke verliesen door ziekte en dood leed, want de weelde van een eigen huis te hebben, heeft Jezus zelfs nooit gekend. Neen, zoo het in Jezus' ziel treunde, en zoo Man van Smarten zijn veelbetekenende naam blijft, dan is het, omdat Hij tegen den stroom moest ingaan; omdat de wereld Hem niet eerde maar tegenstand; omdat het al tegen den diepsten en besten wensch zijns harten inging; en omdat het altoos weer miskenning was, die Hem wachtte, schrijnende miskenning van de rijkste liefde van zijn Middelaarshart.

Dat „zalig zijn ze die treuren” is dus alleen toepasselijk op wie Jezus zijn kruis achterna draagt; voor het doel waarvoor Hij leed en stierf; en die, daarin tegengestaan en telkens weer teleurgesteld, dat weenen der ziel kennen, waarmee Jezus weende over Jeruzalem.

En het tweede misverstand, waartegen bij dat woord gewaakt moet, is, dat ge „zalig zijn in de vertroosting” niet zó opvat, alsof hiermee de voorloopige vertroosting in woorden ware bedoeld.

De Man van Smarten is „ vertroost” geworden toen Hij opgewekt werd uit de doofen, en opvoer ten hemel, om tot de heerlijkheid des Vaders in te gaan.

En zoo ook spreekt Jezus de „treurenden” onder wie achter Hem komen zalig, niet omdat hun woorden van troost wor-

den ingeluisterd, maar overmits hén de kroon wacht, en juist als vrucht van de geleden smart de heiligste vreugde hun bereid wordt.

Onder het lijden zelf zijn ze nog niet zalig. Dit kan niet. Want „zalig” wil juist zeggen, dat alle smart weke, dat alle droefenis is uitgeweend, en dat de rijkste weelde van zieleheil en uitwendige volkomenheid U ten deel viel.

Bij Jezus ligt het „zalig” dus niet in zijn vernedering, maar vangt het zalige pas bij zijn verhooging aan. En zoo ook gaat voor Gods kind de zaligheid in, niet terwijl hier het hart nog treurt en het oog weent, maar dan eerst als de laatste traan van aller oog zal worden afgewischt.

Er ligt daarom in de vertroosting door woorden wel zekere balsem, die in de wonden wordt gedruppeld en die wonden verzacht. Maar toch, de opbeurende kracht, die hierin schuilt, is uitsluitend ontleend aan de zekerheid, dat de ware zaligheid eens komt.

Het is een voorsmaak door het vooruit genieten.

Een zich oprichten aan den staf der Hope. Een door het geloof vooruit als inleven in het zalige dat komende is.

Maar de rijke, volle zaligheid zelve, waarmee de treurenden eens zullen vertroost worden, is het nog volstrekt niet.

Eerst als ge het in dien hoogen zin opvat, komt dat schoone zeggen: „Zalig zijn ze die treuren, want zij zullen vertroost worden” tot zijn recht.

Jezus spreekt Gods kinderen zalig. Zijn zaligspreek gaat over het volk des Heeren uit. Over hea die vervolgd en gesmaad worden; die in hun strijd en hun worstelen telkens het onderspit delven; die als de zachtmoedigen onder de menschen kinderen het dulden en dragen, dat ze achteruit worden gezet; die op aarde hun levensdoel niet bereiken; die hun idealen telkens breken zien, zooals de golven der zee breken op het strand; en die daarom, zonder zelfzuchtig te zijn, op een zalige toekomst mogen hopen, omdat hun zaligheid juist bestaan zal in het triomfeeren van de zake huns Gods.

Daar komt dan gemeenlijk nog wel veel persoonlijk lijden bij; want niet zelden zijn het juist de kinderen Gods, die het bangst met kwalen behept zijn, door tegenspoed op tegenspoed geslagen worden, en soms het hardst worden getroffen in hun teederste liefde. Maar toch, dat alles is slechts de bijkomende kastijding.

Een lijden, dat hun wel vaak in bijzonder sterke mate overkomt, maar dat hun toch met de ongelovigen, althans in soort, gemeen is.

Om zulk lijden weent ook het kind der wereld. Al zulke droefenis wordt ook door duizenden bij duizenden, onder wie Jezus verwerpen, geleden.

En daarom, het „treuren” dat aan Gods kinderen eigenaardig, dat hun niet met anderen gemeen is, en waaruit straks hun zaligheid zal spruiten, het is niet dat gewone „treuren”, maar het dragen van smart en droefenis, omdat de zake huns Gods wordt tegengestaan.

Het is niet maar het gesmaad en tegengewerkt en vervolgd worden op zich zelf, maar dat alles ondergaan om Jezus wil, om zijn Naam, en om het koninkrijk onzes Gods.

En dat nu wie zó treuren zalig zijn,

ligt aan dat wonder mysterie des lijdens, dat metterdaad door smart en lijden de genieting der vreugde, die daarna komt, wordt verhoogd.

In smarte zal de vrouw kinderen baren, en nog steeds merkt ge het, hoe de weelde der moedervreugde klimt, naarmate de smart des baren banger was.

In het zweet des aanschijns zal de man zijn arbeid ten beste geven, en zie maar hoe de oogsteesten onder alle volken een uitdrukking zijn van die hoogere vreugde, die het eindelijk genieten van de vrucht van zijn inspanning ons toewerpt.

In het gered zijn uit een gevaar, waarin we bangen angst doorstonden, ligt een verrijking, die nooit kan gesmaakt door wie van alle gevaar verre bleef.

Ten bloede toe voor uw vaderland te moeten strijden is een ontzetting, die heel het volk aangrijpt; maar wat volk, dat nooit zoo bange worsteling bestaan heeft, genoot ooit de niet uit te spreken vreugde van eindelijk triomf.

En zoo is het heel ons leven door.

Bijl verre van moeite en gevaar, van angst en nood, van strijd en worsteling, van ontzetting en weedom des harten, en het staat vast, dat ge den beker der reinste en rijkste vreugde nooit aan uw lippen hebt gezet.

Een leven, dat als met effen gollag voortkabbelt, voert de vreugde van uw menscheijk hart nooit tot hooger genieting op.

Voor ons zondaren althans is smart de moeder van alle heiliger vreugde. Door den dood gaan we tot het leven. Wie het weenen kent, zal lachen in heiligen jubel.

Hoog boven allen wordt de martelaar gekroond.

Smart is het neerdrücken van de veer, die juist uit die neerdrücking de energie ontvangt, om zoo heerlijk weer op te springen.

„Veerkracht” is een zoo schoon, veelzijdig misbruikt woord. Immers veerkracht onderstelt juist, dat de veer van uw leven eerst door tegenstand of tegenspoed is neergedrukt, en nu veert, d. w. z. zich uit die neerdrücking weer opbuigt.

Daaruit verklaart het zich dan ook, dat de wereld steeds bedrogen met 's Heeren volk uitkwam.

Telkens waande men Gods kinderen er onder te hebben en de sekte van den Naar-rener machteloos te hebben gemaakt; en zie, nauwelijks was de verdrukking op het uiterste gekomen, of altoos weer verhief dat volk zich met ongekenden moed en zeldzame veerkracht.

Juste die smart der verdrukking had de kracht, om zich weer op te heffen, gebaard. Moedeloos onder ons zijn daarom door geen woorden op te beuren. Wat hun van nood is, is, dat nieuwe verdrukking over hen kome, om juist door dien tegenstand hun geloofsmoed te vernieuwen.

Zoo was het eertijds, zoo is het nog, en zoo zal het blijven tot den einde toe. En alle waan, alsof er aan deze zijde van het graf ooit een leven sonder kruis voor Gods volk zou aanbreken, gaat lijnrecht tegen Gods Woord in.

Oaze vaderen hebben het daarom in het slot-artikel van hun confessie wel anders en beter beleiden.

Hun geloofs-oog was op den dag van het oordeel gericht.

Een stoute, maar echt Christelijke verwachting.

Tot op dien ontzettenden dag de bange strijd, maar dan ook het ingaan in de volle heerlijkheid.

Een heerlijkheid voor allen die het „treuren” kennen, daarin zoo diep gevoeld en zoo rijk beleiden, dat de Zoon Gods hun zaak alsdan bekennen zal de zake zijns Gods te zijn geweest.

KUYPER.

Voor Kootwijk's Scholen.

Ingekomen bij Ds. J. H. HOUTZAGERS te Kootwijk: Van G. te Wassenaar f 5; van den heer Goldsmid te Bruchem, Uniegift van H. M. B. f 2; van Meij. W. te Arnhem, coup. f 2 47/100; van den heer J. Bakker te Charlois f 1; van den heer Elshout te Lollum, Uniegift f 4; uit Nijkerk, een coupon f 1 23/100; gevonden in de collecte door den heer Ramshorst, van den Hoog. Welgeb. Heer Graaf van B. te 's H. f 10; van den heer Buijink te Maasland, Uniecoll. f 3; van den heer C. P. Aarke te Voorschoten, Unie f 1; van den heer C. P. te R. f 5; Meij. D. N. te Arnhem f 1 50.

Ingekomen bij den heer BOERMAN te Kootwijk: Van den heer Sterkenburg te N-Amstel f 1, gevonden in de collecte.

Officieele Berichten.

Mit verketting uit het Kerkblad van 25 Aug.

Generale Synode.

De Kerkeraden der Geref. Kerken te Dordrecht berichten aan de overige kerken:

1. dat de opening der Generale Synode, zoo de Heere wil, zal plaats hebben op Dinsdag 29 Aug. e.k., des morgens ten tien ure, in het kerkgebouw van kerk A in 't Kromhout; 2. dat de ure des gebeds zal worden gehouden Maandagavond 28 Aug. des avonds te 7 1/2 uur, in de Westerkerk, Singel, nabij het Station. Voorganger voor deze ure des gebeds is de WelEerw. heer Ds. W. H. Gispert;

3. dat zij de rapporteurs, die tegevolge van de onbekendheid hunner namen, geen uitnodiging ontvingen om als adviseerende leden in de Synode zitting te nemen, verzoeken zich door deze als uitgenodigd te beschouwen; 4. dat door hen abusievelijk op het Agendum de naam van Ds. J. H. Donner, onder de Rapporteurs is geplaatst. Als Zedings-Director behoort Z.E.W. tot de praeadviseerende leden (rubriek 1);

5. dat bericht is ingekomen van Ds. J. H. Vos van Grand-Rapids, Noord-Amerika, dat Z.E.W. als Adviseur van de Christ. Ref. Church. aldaar ter vergadering hoopt te komen;

En 6. dat bericht is ingekomen van den Algemeenen Secretaris der Belg. Zedingskerk, Ds. A. Eggenstein te Antwerpen, dat er van de Belg. Zedingskerk geen afgevaardigden zullen komen;

De Kerkeraden van de Geref. kerken te Dordrecht vragen aan al de Geref. kerken in Nederland, om op Zondag 27 Aug. e.k. de komende vergadering in de gebeden te willen gedenken, opdat de Heere haar in zijn gunst samenbrengt. Hij haar leide door zijn Geest, opdat al hare beraadslagingen en besluiten mogen zijn tot bevordering van de eere zijns Naams, van den bloei en de uitbreiding zijner kerk op aarde.

Namen der Kerkeraden, D. J. VAN BRUNNEN, H. G. DE JONGE, K. FERNHOUT.

Regeling voor de hulpbehoevende kerken in N.-Holland, vastgesteld op de Prov. Synode 6 Juli '93.

1. Door de Prov. Synode worden vijf deputaten benoemd om voor de hulpbehoevende kerken in deze provincie, die door de Classis, tot welke zij behooren, niet of niet voldoende kunnen ondersteund worden uit de gezamen-

lijke Classis hulp te zoeken. Uit elke Classis wordt op aanwijzing der Classis zelf, één Deputaat gekozen. De Deputaten benoemen uit hun midden een President, Secretaris en Penningmeester.

2. De hulpbehoevende kerken zullen allereerst de hulp der Classis inroepen en zoo deze niet — of niet voldoende hulp kan verleen, zal zij (de Classis) bij de Deputaten aanvrage doen, om eene, haars inziens noodige bijdrage, met nauwkeurige opgave van de behoefte dier kerken en van de hulp door de Classis aan dezelve verstrekt. Deputaten hebben daarbij het recht, om ook door eigen onderzoek zich van de behoefte der kerken, voor welke hulp gevraagd wordt, op de hoogte te stellen;

terwijl, bij verschil tusschen Classis en Deputaten de beslissing aan de Prov. Syn. zal worden overgelaten.

3. De hulp wordt slechts voor één jaar en voorzover de kas zal toelaten toegezegd; en zal dus elk jaar opnieuw, voor het einde van de maand April, moeten aangevraagd worden.

Nieuwe aanvragen moeten ook binnen gemelden tijd bij Deputaten inkomme.

4. Ten einde de Deputaten in staat te stellen, om de noodige ondersteuning te verleen, zullen zij arbeiden, dat in elke kerk deser provincie minstens éénmaal per jaar een collecte worde gehouden.

5. Indien de toegezegde hulp niet geheel kan worden verstrekt, zullen de Deputaten gehouden zijn de aanwezige som pondspondsgewijze aan de kerken uittekeeren.

6. De Deputaten zullen jaarlijks rekening en verantwoording doen aan de Prov. Synode; met opgave van de bij hen ingekomen aanvragen voor het volgende jaar.

7. Indien het, na de door Deputaten gedane verantwoording mocht blijken, dat er een batig saldo in kas is, zal de Prov. Syn. uitmaken of en hoeveel daarvan moet uitgekeerd worden aan de Algemeene kas voor hulpbehoevende kerken.

Admissie-examen voor de Theologische School te Kampen.

Allen, die met den aanstaanden cursus als student aan de Theol. School wenschen te worden ingeschreven, worden uitgenodigd, vóór 25 Augustus zich aan te melden bij den pedel, den heer J. Jansen te Kampen.

I. LINDBOORN, Rector.

Kampen, 18 Juli '93.

Buitenland.

Dr. BRIGGS.

In de Presbyteriaansche kerk is, zooals we reeds hebben gemeld, een hevige strijd ontbrand over de ketterij van Dr. Briggs, hoogleraar van het Presbyteriaansche Union Seminary te New-York. Dr. Briggs is een der meest geavanceerde voorstanders en woordvoerders van de z.g. nieuwe school. Ten slotte heeft de General Assembly, een soort van synodale vergadering, de gevoelens van Dr. Briggs veroordeeld, na een langdurigen strijd.

Maar daarmee is nu Dr. Briggs nog niet verdoord als hoogleraar van het Seminary, waaraan hij zoo lang heeft gearbeid. Want de bestuurders van dit Seminary gelieven de beslissing der General Assembly niet te aanvaarden. Zij zijn besloten om Dr. Briggs te handhaven als opleider der theologische studenten, de hoop der kerk. Het is zeker voor een gereformeerde wonderlijk zoo iets te hooren. Men zou vragen, hoe durven de bestuurders van dit Seminary zoo iets toestaan? De zaak is echter, dat de trustees of bestuurders van dit Seminary, voor hun leven als zodanig benoemd zijn. Waren zij deputaten der Algemeene Synode, wier mandaat telken jar moet vernieuwd worden, dan zou het anders zijn. Maar dit Gereformeerde spoor heeft men in de Presbyteriaansche kerk niet bewandeld,

DE GAAY FORTMAN.

De martelaren.

CXXXI.

BERNARD SEGVIN.

Bij zijn vertrek uit Zwitserland werd Bernard Segvin, de derde der vijf martelaren van Lyon, door den kerkeraad van Genève verkozen, om het Evangelie te gaan verkondigen in Frankrijk. Hij was geboortig van Rôle in Basadois (provincie, waarvan Bagas [Gronde] de hoofdstad was. Nauwelijks in Lyon, werd hij, zooals wij weten, met zijne vier vrienden gevangen genomen. In den kerker stelde hij zijne geloofsbelijdenis op, die hij in de maand Mei 1552 zijnen rechters ter hand stelde. Evenals zijne medebroeders schreef hij brieven aan vrienden buiten den kerker. Een zeer guet ons een blik in den arbeid deser broeders. Zij trokken zich het lot hunner medegevangenen, vooral dat dergenen, die in den kerker tot ondekking van zich zelve en tot erkenning der waarheid, die in Jezus Christus is, waren gekomen, bijzonder aan, hetzij persoonlijk, hetzij schriftuurlijk. Onder dezen vinden wij genoemd zekeren Jean Chourbon, die om diefstal in de gevangenis gekomen was. Zoo vond hem Pierre Berger, een geloovige, die om des geloofs wille te Lyon op den goeten Mei 1552 gevangen ge-

men, en later ter dood gebracht werd. Deze verkondigde hem den Christus als den eenigen Zaligmaker van Zondaren. Het woord viel in een van God toebedeilde aarde, en bracht vruchten der bekeering voort. „Toen wij”, zoo vernemen we van Segvin, „door onzen broeder Berger omtrent deze dingen op de hoogte gesteld waren, deden wij onzen plicht, den gevangene te troosten naar de genade onzes geschenken”. De troostbrief zelf werd geschreven door Pierre Escrivain. Ook zonden zij een opbeurenden brief aan den reeds genoemden Pierre Berger en Mathieu Dymonet. De laatstgenoemde was een der grootste doordraaiers van Lyon. Toen de Heere hem riep tot de kennis zijns naams, werd hij geheel veranderd in zijn leven.

Aangaande zijn sterven schrijft Calvin aan Farel: Op den laatste Sabbath is er te Lyon een koopman verbrand, die met een buitengewone standvastigheid en gelijkmoeidigheid ter strafplaats is gegaan, nadat zijne nabestaanden en ouders het uiterste hadden beproefd om hem tot afval te brengen. Zijne moeder viel driemaal voor hem op de knieën en smeekte hem zijn leven te sparen.

PIERRE NAVIHIERES.

In den vierde der martelaren van Lyon heeft de Heere de waarheid van zijn Woord verheerlijkt: „Voorwaar zeg ik ulieden; er is niemand, die verlaten heeft huis, of broeders, of zusters, of vader, of moeder, of vrouw, of kinderen, of akkers om mijnen wil en des Evangelies wil, of hij ontvangt hondervoud, nu in dezen tijd, huten en broeders en zusters, en moeders, en kinderen en akkers met de ver-

volgingen en in de toekomstige eeuw het eeuwige leven (Marc. 10: 29, 30).

Theodorus Bèze verhaalt ons, dat „Pierre Navihieres van Limoges” te Lausanne Pierre Viret gediend heeft. Dit bevestigt een brief van Viret aan Calvijn, gedateerd den 11. Aug. 1552, waarin hij schrijft: „Petrus, die mijn dienaar en schrijver is geweest, heeft mij uit zijnen kerker een brief geschreven, waarin hij eenig onrecht verzoekt omtrent een geschild, dat hij met de monniken over den Doop gehad heeft in een twisgesprek met hen. Hij vraagt namelijk naar mijn gevoelen over Hand. 19: 1-5, of daar sprake is van herdoop.” „Ik heb”, zoo eindigt Viret, „hem op zijne vraag breedvoerig geantwoord en hem tegelijk de vertroosting des Evangelies aangeboden.” Evenals zijne medegevangenen heeft hij zijne geloofsbelijdenis in den kerker opgesteld en den rechters in handen gesteld. Aan eenen zijner vrienden, ook een gevangene om de getuigenis des Heeren, schreef hij eenen troostbrief, die van zijn levend geloof getuigenis aflegt. Het zwaart is voor hem geweest de bestrijding, die hij van de zijde zijner naaste bloedverwanten moest doormaaken. Zoo schreef zijn oom van vaders zijde, Martial, hem, om hem zijne dwaasheid en lichtzinnigheid te verwijten, dat hij van de ware leer was afgeweken en dwalingen had gevolgd. „Gij heeldt u in, zoo ongeveer schreef hij, aan eene reformatie in de kerk te moeten medewerken, gij moest dat aan God en de overheid overlaten; gij zijt veel te dom, om over zulke dingen een recht begrip te hebben. Toen dus berouw en de officiaal is nog bereid u in genade aan te nemen. Keer terug van uwen doolweg, opdat gij uwen ouders niet te

schande zijt. Wees hun gehoorzaam.” Zoet klonk dus het geluid van den vogelaar, maar Pierre Navihieres werd door God staande gehouden. Vooreerst verdedigde hij de zaak der reformatie en harer aanhangers, die om der waarheid wil gekerkerd zijn. Zeiden sommige spotters: „Indien uw zaak goed was, dan zou God wonderen en teekenen doen, om u uit den kerker en van den dood te redden”, hij antwoordde hierop: „Wat zijt gij toch blind, o spotters. Meent gij dat God ons niet kan bevrijden? Denkt gij, dat gijlieden ons overwonnen hebt, als wij sterven? Kent gij dan Paulus' woord niet: „Sterven is ons gewin”, want wij zijn overwinnaars over degenen, die denken ons te overwinnen; en al sterven wij, wij leren en zijn gered uit deze booze wereld.” „Bovendien is de haat van den Paus en zijne handlangers ons niet vreemd. Zij zijn bang voor hun macht, voor hun invloed.” Ook aan zijn vader, ja aan zijne beide ouders heeft hij brieven geschreven, om hun te vermanen het woord der waarheid niet te verachten of te verwerpen. Daarin betuigde hij, dat zij zijne standvastigheid niet moesten houden voor onhartelijkheid. „Integendeel, Gods Woord heiligt de liefde tot de ouders en bloedverwanten”, zeide hij, „maar leert tevens, dat wie vader of moeder liefheeft boven den Heere Jezus, zijner niet waardig is.” Uit dit een en ander blijkt, dat de Satan niet rustte van zijne aanvechtingen tegen de dienaren des Heeren. Maar God was en bleef getrouw.